

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Терапія та реабілітація»
«28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-наукового
медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ТА ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Терапія та реабілітація», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 30.10.2024р. №1549)

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація
освітня кваліфікація

професійна кваліфікація
форма навчання
курс та семестр вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
227 Терапія та реабілітація
227.02 Ерготерапія
магістр терапії та реабілітації за
спеціалізацією 227.02 Ерготерапія
Ерготерапевт
денна
І курс, 2 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної
та реабілітаційної медицини
Протокол від 27 листопада 2024р № 6

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Скріннік Євгенія Олександрівна, к.пед.н., доцент
Профайли викладачів	ye.skrinnik@pdmu.edu.ua
Контактний телефон	(0532)69-70-94
E-mail:	sporthealth@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3/90, із них:

Лекції (год.) – 10

Практичні (семінари) (год.) – 20

Самостійна робота (год.) – 60

Вид контролю – підсумковий модульний контроль.

Політика навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» визначається політикою Університету та кафедри щодо організації освітньої процесу. При опануванні дисципліни ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti> та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Особливістю навчання на кафедрі є використання різних навчальних баз для відпрацювання практичних аспектів дисципліни в контексті реальних професійних ситуацій, проведення лекцій в кафедральних аудиторіях із забезпеченням інтерактивної взаємодії та можливості зарахування результатів неформальної освіти.

Кафедрою створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях, які оснащені мультимедійними проєкторами;

практичні заняття проходять на базах:

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

ТОВ «ОРТОПЕД»,

КУ «Центр спортивної підготовки ПОР»,

що дає змогу здобувачам освіти долучитися на практиці до майбутньої професійної діяльності.

Звертаємо увагу! Здобувачам освіти необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- відповідати правилам дрес-коду учасників освітнього процесу;
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон під час занять;
- не залишати заняття без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань

Для успішного засвоєння дисципліни необхідно систематично готуватися до практичних занять, виконувати практичні завдання, опрацьовувати теми, що рекомендовані для самостійного вивчення, брати активну участь в обговоренні теми заняття в аудиторії. Ми цінуємо старанність, активність, швидкість та креативність мислення, наполегливість в навчанні.

Викладання освітньої компоненти в умовах військового стану, може здійснюватися за допомогою технологій дистанційного навчання, а саме з використанням платформи Zoom.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету https://pdmu.edu.ua/storage/ft_foreign_students/docs/5q5W0nG8rkYIrDfmipiyhkfZmkmbVKRR7Pdjrjvh.pdf і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім

випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;

- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);

- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згодний з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням:

<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрою визнаються результати, отримані шляхом неформальної освіти. Процедура визначено Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті: https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6el7LKTEAcqmrjdjrewYFvL.pdf. Кафедра рекомендує здобувачам освіти ознайомитися із онлайн платформами: <http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є моделлю сучасного університетського курсу, спрямованого на формування цілісного розуміння принципів універсального дизайну, доступності та інклюзії в контексті реабілітації, ерготерапії та організації життєвого простору. Курс орієнтований на розвиток здатності аналізувати фізичне, інформаційне, освітнє та соціальне середовище з позицій прав людини, біопсихосоціальної моделі, участі та рівних можливостей для осіб з різними видами порушень здоров'я, а також на опанування інструментів проєктування інклюзивних рішень.

У процесі навчання здобувачі освіти ознайомлюються з нормативно-правовими засадами забезпечення доступності, міжнародними та національними стандартами, моделями аналізу бар'єрів і ресурсів середовища. Окрема увага приділяється практичним аспектам оцінювання середовища в закладах охорони здоров'я, освіти, у громадському та житловому просторі, участі ерготерапевта та мультидисциплінарної команди в розробці рекомендацій щодо адаптації та універсального проєктування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, моделі та інструменти універсального дизайну, підходи до створення інклюзивного середовища для осіб з різними потребами, а також способи інтеграції універсального дизайну в реабілітаційні, освітні, соціальні та міські практики з метою забезпечення участі, автономії та якості життя.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. Дисципліна «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» базується на результатах навчання, досягнутих на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю «Фізична терапія,

ерготерапія» або суміжними спеціальностями. Вона спирається на знання з дисциплін «Етика та комунікація у професійній діяльності», «Детермінанти та промоція здоров'я», «Комунікативні стратегії англійської мови», «Менеджмент та лідерство в терапії та реабілітації. Управління цифровими трансформаціями». Зміст курсу інтегрується з цими дисциплінами, розвиваючи та поглиблюючи уявлення про людину в біопсихосоціальному контексті, фактори середовища, що обмежують або підтримують участь, та роль фахівця у зміні середовища.

Постреквізити. Вивчення дисципліни «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» забезпечує послідовність і взаємозв'язок із дисциплінами магістерської програми: «Правове та антикорупційне забезпечення професійної діяльності», «Тактична медицина», «Ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах», «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці», «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у геронтології та геріатрії», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії» та науково-дослідною роботою здобувачів. Курс формує та поглиблює вміння оцінювати бар'єри й ресурси середовища, розробляти пропозиції щодо його адаптації та універсального проєктування, взаємодіяти з фахівцями інших галузей, сприяє підвищенню якості реабілітаційної допомоги, розвитку інклюзивної політики та практик, а також підготовці до подальшої професійної діяльності в інклюзивному суспільстві.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» є формування цілісної системи знань про принципи універсального дизайну та інклюзії, розвиток здатності аналізувати й проєктувати середовище з позицій доступності та участі, а також опанування практичних умінь розробляти й обґрунтовувати інклюзивні рішення в реабілітаційній та ширшій соціальній практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з теоретичними засадами універсального дизайну, концепціями інклюзії, прав людини та біопсихосоціальної моделі, нормативно-правовими документами щодо забезпечення доступності;
- формування навичок аналізу бар'єрів і ресурсів фізичного, інформаційного, освітнього та соціального середовища для осіб з різними потребами;
- розвиток умінь застосовувати принципи універсального дизайну під час оцінювання, планування та реалізації реабілітаційних, освітніх і

- соціальних інтервенцій;
- формування компетентностей міжпрофесійної взаємодії та комунікації щодо впровадження інклюзивних рішень;
 - розвиток рефлексивної позиції фахівця щодо власної ролі в просуванні інклюзії, боротьбі зі стигматизацією та дискримінацією, підтриманні принципів універсального дизайну в щоденній професійній діяльності.

Компетентності та результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна:

ІК. Здатність розв'язувати автономно та у міжпрофесійному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з функціонуванням та обмеженнями життєдіяльності окремих осіб, груп та популяцій, зокрема порушеннями заняттєвої активності, заняттєвої участі та ефективною взаємодією осіб, груп та популяцій з середовищем їх життєдіяльності; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у ерготерапії.

Загальні:

ЗК 01. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 08. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні:

СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий спосіб життя для окремих осіб, груп, популяцій та спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

СК 02. Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексивне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 04. Здатність ефективно застосовувати науково-обґрунтовані підходи та методи планування і реалізації клієнто-орієнтованих та заняттєво-орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 05. Здатність вибирати або виготовляти на основі оцінювання, налаштовувати та навчати пацієнта/клієнта користуватися допоміжними засобами реабілітації для покращення заняттєвої участі, функціональної мобільності та пересування у громаді.

СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності окремих осіб, груп, організацій, популяцій та спільнот на засадах ергономічного та універсального дизайну.

СК 10. Здатність вирішувати складні етичні дилеми на основі поглибленого розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності для вирішення заняттєвих проблем окремих осіб, груп, популяцій чи спільнот, пропагувати етичні стандарти та цінності ерготерапії.

СК 12. Здатність ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги, на різних етапах надання реабілітаційної допомоги як у закладах охорони здоров'я, так і в закладах освіти, соціальної політики та соціального захисту.

Програмні результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 09. Оцінювати та обґрунтовувати потребу, призначати, налаштовувати, проектувати, виготовляти та модифікувати допоміжні засоби реабілітації, включаючи ортези, для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

ПРН 10. Навчати безпечному та ефективному користуванню допоміжними засобами реабілітації, включаючи ортези та протези для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

ПРН 11. Оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище проживання, навчання та праці окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій на засадах ергономічного та універсального дизайну з метою покращення заняттєвої участі та збільшення

функціональної незалежності окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій.

ПРН 28. Надавати послуги у сфері ерготерапії окремим категоріям населення незалежно від політичних, релігійних, гендерних та інших переконань, етнічного, соціального та національного походження.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- зміст понять «універсальний дизайн», «доступність», «розумне пристосування», «інклюзивне середовище» та їх зв'язок із правами людини, біопсихосоціальною моделлю та участю в житті суспільства;
- основні принципи універсального дизайну та підходи до формування інклюзивного середовища для осіб з різними потребами;
- класифікацію бар'єрів і ресурсів фізичного, інформаційного, освітнього та соціального середовища;
- основні міжнародні та національні нормативно-правові акти й стандарти щодо забезпечення доступності та інклюзії;
- критерії оцінювання доступності й інклюзивності середовища.

вміти:

- оцінювати рівень доступності та інклюзивності середовища (фізичного, інформаційного, освітнього, соціального) індивідуально та комплексно;
- виявляти бар'єри й ресурси середовища для участі осіб з різними порушеннями здоров'я та формулювати обґрунтовані висновки;
- розробляти та обґрунтовувати пропозиції щодо адаптації й удосконалення середовища на засадах універсального дизайну (у межах компетентності ерготерапевта);
- інтегрувати принципи універсального дизайну й інклюзії в програми реабілітації, ерготерапії та супроводу в громаді;
- презентувати результати оцінювання середовища та рекомендації щодо його зміни пацієнтам, їхнім родинам, фахівцям інших галузей і представникам громад.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концепція універсального дизайну та інклюзії, її еволюція та зв'язок із правами людини й біопсихосоціальною	2

	моделлю.	
2.	Бар'єри й ресурси середовища для осіб з різними порушеннями здоров'я та особливостями розвитку.	2
3.	Універсальний дизайн середовища житла, громадських будівель, транспорту та міської інфраструктури.	2
4.	Інформаційна та комунікаційна доступність як складові інклюзивного середовища.	2
5.	Роль ерготерапевта в оцінюванні доступності й інклюзивності середовища.	2
	Разом	10

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. <u>Універсальний дизайн та інклюзивне середовище</u>		
1.	Концепція універсального дизайну та інклюзії, її еволюція та зв'язок із правами людини й біопсихосоцічною моделлю.	2
2.	Нормативно-правові засади забезпечення доступності та інклюзії в Україні та світі.	2
3.	Бар'єри й ресурси середовища для осіб з різними порушеннями здоров'я та особливостями розвитку.	2
4.	Універсальний дизайн фізичного середовища житла, громадських будівель, транспорту та міської інфраструктури.	2
5.	Інформаційна та комунікаційна доступність як складові інклюзивного середовища.	2
6.	Універсальний дизайн в освіті та формування інклюзивного освітнього середовища.	2
7.	Роль ерготерапевта в оцінюванні доступності й інклюзивності середовища.	2
8.	Проектування та обґрунтування інклюзивних рішень і розумних пристосувань у різних типах середовища.	2

9.	Етичні засади інклюзії, подолання стигми та дискримінації в контексті універсального дизайну.	2
10.	Досвід впровадження універсального дизайну й інклюзивного середовища в Україні та світі.	2
Усього годин		20

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	44
2	Підготовка до контролю практичних навичків	8
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8
Усього годин		60

Індивідуальні завдання включають огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики практичних занять; участь у науково-дослідній роботі.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Поясніть зв'язок концепції універсального дизайну з правами людини, біопсихосоціальною моделлю та концепцією участі.
2. Охарактеризуйте основні міжнародні та національні нормативно-правові акти щодо забезпечення доступності та інклюзії.
3. Дайте класифікацію бар'єрів середовища (фізичних, архітектурних, інформаційних, комунікаційних, соціальних) та наведіть приклади кожного типу.
4. Розкрийте принципи універсального дизайну та їх застосування у проектуванні фізичного середовища.
5. Поясніть особливості універсального дизайну житлового простору та громадських будівель.
6. Поясніть особливості універсального дизайну транспорту та міської інфраструктури.
7. Охарактеризуйте поняття інформаційної та комунікаційної доступності та їх роль у формуванні інклюзивного середовища.

8. Розкрийте зміст універсального дизайну в освіті та принципи побудови інклюзивного освітнього середовища.

9. Опишіть основні підходи, методики та інструменти оцінювання бар'єрів і ресурсів середовища (чек-листи, маршрути безбар'єрності тощо).

10. Поясніть етичні засади інклюзії, роль фахівця у подоланні стигматизації та дискримінації осіб з інвалідністю та іншими вразливими групами.

11. Охарактеризуйте виклики та типові помилки при впровадженні принципів універсального дизайну та інклюзії в різних типах середовища.

12. Проаналізуйте вітчизняний та міжнародний досвід впровадження універсального дизайну й інклюзивного середовища.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Проводити первинний огляд простору (будівлі, приміщення, ділянки міського середовища) з позицій доступності та інклюзивності.

2. Використовувати базові чек-листи, шкали та інші інструменти для оцінювання бар'єрів і ресурсів фізичного, інформаційного та соціального середовища.

3. Виявляти та класифікувати основні типи бар'єрів (архітектурні, інформаційні, комунікаційні, організаційні, соціальні) для осіб з різними порушеннями здоров'я.

4. Оцінювати маршрут користувача (пацієнта, відвідувача, студента) «від дверей до послуги» з точки зору безбар'єрності та безпеки.

5. Формулювати обґрунтовані висновки щодо рівня доступності й інклюзивності конкретного об'єкта чи простору.

6. Розробляти пропозиції з удосконалення середовища на засадах універсального дизайну та/або розумного пристосування (у межах компетентності ерготерапевта).

7. Добирати приклади допоміжних засобів, технічних рішень і маловитратних адаптацій, що підвищують доступність та участь користувачів.

8. Здійснювати рефлексію щодо власної професійної позиції у сфері просування інклюзії, визначати особисті кроки й напрямки подальшого вдосконалення в темі універсального дизайну.

Методи навчання

• **Вербальні.** Основними видами словесної передачі знань у процесі вивчення дисципліни «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» є:

пояснення (розкриття ключових понять універсального дизайну, доступності, розумного пристосування, інклюзії, бар'єрів і ресурсів середовища), проблемний виклад (аналіз ситуацій порушення доступності з обговоренням можливих рішень), розповідь (приклади вітчизняного та міжнародного досвіду впровадження універсального дизайну), навчальна дискусія та бесіда (обговорення етичних дилем, ролі ерготерапевта в просуванні інклюзії, взаємодії адміністрацією закладів, громадами). Вербальні методи спрямовані на формування системного бачення інклюзивного суспільства та професійної ролі фахівця у зміні середовища.

- **Наочні.** До цієї групи належать: демонстрація схем і моделей універсального дизайну та класифікації бар'єрів, візуалізація маршрутів «від дверей до послуги», використання презентацій, планів приміщень, фото- та відеоматеріалів прикладів доступного й недоступного середовища, зразків інформаційних матеріалів (піктограми, навігація, шрифти, контрастність), а також цифрових ресурсів (онлайн-карти, інтерактивні інструменти оцінювання доступності). Наочні матеріали супроводжуються словесним коментарем, що підкреслює зв'язок між принципами універсального дизайну, реальними просторовими рішеннями та участю користувачів.

- **Практичні.** Методи практичного навчання включають: виїзні або аудиторні огляди середовища з використанням чек-листів, моделювання маршрутів користувача, виконання завдань з виявлення бар'єрів і формулювання рекомендацій щодо їх усунення, розробку ескізних пропозицій інклюзивних рішень. Суть методів полягає у багаторазовому відпрацюванні аналізу середовища, обґрунтуванні пропозицій змін, рефлексії власної позиції щодо інклюзії, що сприяє формуванню стійких навичок практичної роботи з універсальним дизайном та інклюзивним середовищем.

Форми і методи оцінювання

- індивідуальний контроль;
- груповий контроль;
- фронтальний контроль;
- усний контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти.

Контрольні заходи з дисципліни «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» включають поточний та підсумковий контроль, які регламентуються «Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та спрямований на перевірку засвоєння теоретичних знань. Викладач оцінює успішність кожного здобувача вищої освіти відповідно до тематичного плану у формі усного опитування, виконання письмових завдань, тестових завдань.

Дисципліна «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище» оцінюється в формі підсумкового модульного контролю, який регламентовано п.5-7 Положення «Про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Методичне забезпечення

1. Робоча програма з навчальної дисципліни «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище».
2. Силабус.
3. Матеріали для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти.

Рекомендована література

Базова

1. Центр медіареформи. Безбар'єрність та інклюзивність в роботі центрів надання адміністративних послуг: методичний посібник. – Київ, 2023.
2. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О., та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. 3-є переробл. і доповн. вид. – Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023. – 359 с.
3. Колупасва А. А., Таранченко О. М. Інклюзія: покроково для педагогів: навч.-метод. посіб. – Київ: Інклюзивна освіта, 2023. – 232 с.

Допоміжна

1. Нечепорчук А. Новий освітній простір. Безбар'єрність: інформаційний посібник / А. Нечепорчук ; заг. ред. А. Седоченко. – Київ, 2019. – 151 с.
2. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навч. посіб. – Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 300 с. – URL: <http://poroshenko.com/data/group/21/site2-bff4eba3e5.pdf>
3. Здоров'язберезувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / за заг. ред. Л. М. Рибалко. – Тернопіль: Осадца В. М., 2019. – 400 с.
4. Всесвітня організація охорони здоров'я. Навчальний пакет для персоналу служб із забезпечення кріслами колісними: базовий рівень. Робочий зошит / ред. Ч. Кхаснабіс, К. Майнес. – 2015.
5. Карпюк І. Ю., Обезюк Т. К. Основи здорового способу життя. Практичні роботи: для самостійної роботи студентів: навч. посіб. [Електронний ресурс] / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. Ю. Карпюк, Т. К. Обезюк. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 419 с. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/8fb08add-670d-4607-ad8d-020f9fb54f6c/content>
6. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.
7. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

Інформаційні ресурси

1. Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sport-health.pdmu.edu.ua/>
2. Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри фізичної та реабілітаційної медицини ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/50>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. База даних «Законодавство України» (Верховна Рада України) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
5. Клінічні настанови МОЗ України (портал) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/>

6. Академія Національної служби здоров'я України (НСЗУ) – офіційний сайт / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://academy.nszu.gov.ua/>
7. World Health Organization (WHO): Rehabilitation 2030 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/initiatives/rehabilitation-2030>
8. WHO: International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>
9. PEDro (Physiotherapy Evidence Database) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pedro.org.au/>

Розробники:

Євгенія СКРІННІК, доцент закладу вищої освіти, кандидат педагогічних наук, доцент